

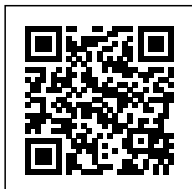

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VII. volební období

694/0

Senátní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zástupce předkladatele: Valenta I., Vystrčil M.
Doručeno poslancům: 13. ledna 2016 v 13:31

Senátní návrh

ZÁKON

ze dne 2016,

kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

V § 100 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění zákona č. 81/2005 Sb., zákona č. 216/2006 Sb., zákona č. 156/2013 Sb. a zákona č. 228/2014 Sb., odstavec 5 zní:

„(5) Provozovatel živé veřejné hudební produkce je povinen oznámit její konání příslušnému kolektivnímu správci 15 dnů předem. Dodavatel živé veřejné hudební produkce je povinen předložit provozovateli živé veřejné produkce program produkce s uvedením jmen autorů a názvů děl, která byla provozována, bez zbytečného odkladu po konání produkce. Provozovatel je povinen tento program oznámit příslušnému kolektivnímu správci nejpozději do 15 dnů po konání produkce, pokud není ve smlouvě mezi provozovatelem a kolektivním správcem dohodnuto jinak. Ustanovení věty první, druhé a třetí neplatí pro provozovatele živé veřejné produkce a dodavatele živé veřejné produkce, pokud budou či byly provozovány pouze výtvoř tradiční lidové kultury povahy hudební ve smyslu § 3 písm. b), kde není pravé jméno autora obecně známo.“.

Čl. II Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti patnáctým dnem po jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. Obecná část

Důvod předložení a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

Je ve veřejném zájmu, aby bylo zajištěno volné šíření výtvorů tradiční lidové kultury hudební povahy, kde není pravé jméno autora obecně známo, jakož i možnosti přístupu veřejnosti k nim.

Ačkoli současná právní úprava výtvořů tradiční lidové kultury (tedy i ty hudební povahy), kde není pravé jméno autora obecně známo a nejde o dílo anonymní či autor nevystupuje pod pseudonymem, vyjímá z ochrany poskytované autorským zákonem, v praxi bohužel docházelo a dochází k tomu, že dodavatelé živé hudební produkce či její provozovatelé hradí kolektivnímu správci licenční poplatky i za výtvoř, které úpravě autorského zákona nepodléhají.

V minulosti byla mezi kolektivním správcem (Ochranným svazem autorským) a Folklórním sdružením České republiky uzavřena smlouva o kolektivním placení autorských poplatků a v rámci ní byl nastaven výhodný paušální poplatek pro jednotlivé folklórní soubory či pro festival. Folklórní soubory hradily tento poplatek Folklórnímu sdružení České republiky a to jej mělo odvádět kolektivnímu správci. Poté, co se Folklórní sdružení České republiky dostalo do složité finanční situace, hradily folklórní soubory poplatky Ochrannému svazu autorskému v závislosti na počtu návštěvníků. Stručný průzkum ukázal, že v případě, kdyby byl vztah mezi folklórním souborem a Ochranným svazem autorským nastaven napřímo, byla by tato varianta pro folklórní soubor levnější.

Mnohé folklórní soubory si však ani v současnosti neuvědomují, že ve skutečnosti nejsou povinny tento licenční poplatek hradit vůbec. A to z toho důvodu, že veřejně prezentují pouze hudební výtvoř lidové tvořivosti, u kterých není znám jejich autor a které se v dané lokalitě tradují z generace na generaci.

Jako příklad lze uvést Národní ústav lidové kultury ve Strážnici, který Ochrannému svazu autorů uhradil za pořady s folklórní tematikou (převážně Mezinárodní folklórní festival Strážnice) za rok 2013 částku ve výši 113.000,-Kč a za rok 2014 částku ve výši 115.000,-Kč.

Proti těmto neoprávněným platbám se zvedla vlna nevole veřejnosti.

Předložený návrh změny autorského zákona přináší výraznou administrativní úlevu pro ta folklórní sdružení, která prezentují výhradně výtvoř tradiční lidové kultury hudební povahy, kde není pravé jméno autora obecně známo, jakož i pro provozovatele takovéto hudební produkce.

Komplikace, která návrh zákona způsobuje, dokazuje například skutečnost, že Ochranný svaz autorů již vyjednal novou kolektivní licenční smlouvu se Společností pro lidové tradice Jihomoravského kraje (resp. v médiích již nazývanou Společností pro lidové tradice Moravy a Slezska), která by od folklórních souborů měla vybírat paušální poplatek, který následně hromadně odvede Ochrannému svazu autorů. Folklórní soubory mají následně obdržet certifikát, jenž je bude opravňovat k pořádání akcí v rozsahu, který je specifikovaný smlouvou mezi Společností pro lidové tradice krajů Moravy a Slezska a Ochranným svazem autorů.

Uvedené tak vůbec nereflektuje tu skutečnost, že mnohé folklórní soubory nebudou prezentovat chráněná díla autorů zastupovaných Ochranným svazem autorů.

Návrh dále mění právní úpravu týkající se oznamovacích povinností provozovatelů a dodavatelů živých veřejných hudebních produkcí kolektivním správcům a s těmito povinnostmi souvisejících lhůt.

Tato změna reflektuje nutnou implementaci směrnice EP a Rady 2014/26/EU ze dne 26. února 2014, kdy tímto způsobem dochází ke zjednodušení pořádání akcí pro provozovatele i dodavatele živé veřejné hudební produkce a odbřeňuje tyto osoby od povinnosti poskytnout kolektivnímu správci podrobnou informaci o autorech a názvech děl předem. Provozovatelům a dodavatelům tak zůstane pouze povinnost předem oznámit kolektivnímu správci prosté konání akce. Předložené znění je totožné se zněním uvedeným v navrhované „velké“ novele autorského zákona, která by měla být v brzké době předložena vládou – termín pro implementaci je duben 2016.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, s předpisy Evropské unie a s ústavním pořádkem České republiky

Návrh je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, s právem EU, jakož i ústavním pořádkem České republiky, neboť pouze zpřesňuje stávající pravidlo (resp. jedno ustanovení) a odstraňuje obsoletní povinnost, která již ve stanovených případech ztratila své odůvodnění.

Předpokládaný hospodářský a finanční vliv navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty a na podnikatelské prostředí České republiky

Návrh nemá přímý dopad do státního rozpočtu, rozpočtu krajů a obcí. Přináší však administrativní úlevu adresátům této právní normy. Pouhé upřesnění současného legislativního stavu věci pak pro dodavatele živé hudební produkce, resp. výtvorů tradiční lidové kultury hudební povahy, kde není pravé jméno autora obecně známo, znamená finanční úlevu, která by však již byla dána při důsledném respektování dosavadní právní úpravy.

Předpokládané sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel a dopady na životní prostředí

Navrhovaná právní úprava nebude mít žádné sociální dopady, nemá dopady ani na specifické skupiny obyvatelstva a nemá ani negativní dopady na životní prostředí.

Zhodnocení dopadů navrhované právní úpravy ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Předložený návrh zákona nemá dopad na soukromí osob spadajících do jeho působnosti, ani na ochranu osobních údajů.

Zhodnocení korupčních rizik (CIA)

Navrhovaná právní úprava v sobě nepřináší žádný nárůst korupčních rizik.

Zhodnocení platného právního stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Návrh nemá žádný vliv na princip zákazu diskriminace (rovnost postavení žen a mužů) a z tohoto hlediska je neutrální.

B. Zvláštní část

K čl. I

Zákon ve veřejném zájmu stanoví výjimky z autorské ochrany u děl, která jinak splňují pojmové znaky autorského díla. U výtvorů tradiční lidové kultury se vychází z předpokladu, že jejich autor není obecně znám a užití takových výtvorů je volné, pakliže se užívají v autentické podobě. Provedení výkonnými umělci je samozřejmě chráněno v rámci práv souvisejících [Chaloupková, H., Holý, P. Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským (autorský zákon) a předpisy související. Komentář. 3. Vydání. Praha: C.H. Beck, 2007, s. 9].

Výtvor tradiční lidové kultury (tzv. folklórní dílo) se nepovažuje za předmět autorského práva i přesto, že splňuje pojmové znaky díla. A to z důvodu jeho zvláštního postavení, které se týká zejména trvání majetkových práv, identifikace autora (nejedná se o anonymní dílo, neboť při anonymním díle se jedná o projev vůle autora, aby nebylo na díle uvedeno jeho jméno či pseudonym), jakož i osobnostních práv (např. není možné uplatnit ochranu před jakoukoli nedovolenou změnou či jiným nakládáním).

Za předmět autorského práva se pak logicky nepovažují ani současné změny a varianty těchto výtvorů tradiční lidové kultury, které nesplňují pojmové znaky díla. V případě, že dojde k takovému zpracování výtvoru tradiční lidové kultury, které je autorsky tvořivé, vznikne nové dílo, jež splňuje pojmové znaky díla a je také autorsky chráněno. Ale výtvor tradiční lidové kultury, který byl takto zpracován, nadále není předmětem autorského práva.

Zatímco dosud byl dodavatel živé hudební produkce povinen nejpozději 20 dnů před konáním produkce oznámit provozovateli její program s uvedením jmen autorů a názvů děl, která mají být provozována, a provozovatel této produkce byl povinen tento program nejpozději 10 dnů před konáním produkce oznámit příslušnému kolektivnímu správci, nově se ustanovením § 100 odst. 5 autorského zákona zavádí pouze povinnost pro provozovatele oznámit kolektivnímu správci 15 dnů předem konání produkce a následně nejpozději 15 dnů po jejím konání program produkce s uvedením jmen autorů a názvů děl, která byla provozována.

K čl. II

Účinnost se navrhuje patnáctým dnem po vyhlášení tak, aby měli adresáti této právní normy možnost se s ní před nabytím její účinnosti seznámit.

V Praze dne 12. ledna 2016

Milan Štěch, v.r.
předseda Senátu

Platné znění části zákona s vyznačením navrhovaných změn

§ 100

Vztahy kolektivního správce k zastupovaným nositelům práv a k uživatelům předmětů ochrany

(1) Kolektivní správce je povinen s péčí řádného hospodáře, odborně a v rozsahu uděleného oprávnění

a) zastupovat každého nositele práv při výkonu jeho práva, které ze zákona kolektivně spravuje,

b) převzít za obvyklých podmínek zastoupení každého nositele práv při výkonu jeho práva, pokud o to požádá a prokáže, že došlo k příslušnému užití předmětu ochrany, a není-li pro výkon téhož práva ve vztahu k těmto předmětům ochrany, a pokud jde o díla, pro výkon téhož práva k těmto druhu díla, zastupován již zahraniční osobou podle ustanovení § 97 odst. 5 písm. a),

c) zastupovat každého nositele práv při výkonu jeho práva v rozsahu s ním sjednaném,

d) zastupovat nositele práv za rovných podmínek,

e) vést rejstřík nositelů práv smluvně zastupovaných a rejstřík nositelů práv přihlášených k evidenci; rejstřík smí obsahovat pouze údaje, které jsou nezbytné k výkonu kolektivní správy,

f) vést rejstřík předmětů ochrany a rejstřík osiřelých předmětů ochrany, k nimž kolektivně spravuje práva, pokud mu jsou tyto předměty známy; rejstříky smí obsahovat pouze údaje, které jsou nezbytné k výkonu kolektivní správy,

g) sdělit tomu, kdo o to písemně požádá, zda zastupuje nositele práv k určitému předmětu ochrany pro výkon určitého práva, a vydat o tom na žádost a náklady žadatele písemné potvrzení,

h) uzavírat s uživateli předmětů ochrany nebo s osobami oprávněnými hájit zájmy v nich sdružených uživatelů nebo s osobami oprávněnými zastupovat zájmy uživatelů podle zvláštního právního předpisu^{6a}), kteří užívají předměty ochrany tímž nebo podobným způsobem, nebo s osobami povinnými platit odměny podle tohoto zákona, za přiměřených a rovných podmínek smlouvy, kterými se pro uživatele

1. poskytuje oprávnění k výkonu práva užít předměty ochrany, k nimž takové právo kolektivně spravují,

2. stanovuje výše a způsob placení odměn podle § 96 odst. 1 písm. a) bodů 1 a 2 a písm. b) a sleduje jejich plnění,

3. stanovuje výše a způsob placení odměn podle § 19 odst. 1 a 2, a to na základě počtu osob, kterým je dílo sděleno,

4. určuje způsob placení odměn stanovených tímto zákonem,

i) domáhat se vlastním jménem na účet zastupovaných nositelů práv nároku na náhradu škody, nároku na vydání bezdůvodného obohacení z neoprávněného výkonu kolektivně spravovaného práva a nároku na zdržení se neoprávněného výkonu kolektivně spravovaného

práva, ledaže se nositel práva, je-li k tomu oprávněn, takového nároku domáhá sám nebo je to neehospodárné,

j) vybírat v souladu se zákonem a smlouvami podle písmene h) pro nositele práv odměny a případné příjmy z vydání bezdůvodného obohacení, rozdělovat je a vyplácet je v souladu s rozúčtovacím řádem; sazby odměn stanovené právními předpisy a odměny pro jednotlivé způsoby užití jsou vždy uvedeny bez daně z přidané hodnoty,

k) vést evidenci vybraných odměn a příjmů z vydaného bezdůvodného obohacení a umožnit nositeli práva kontrolu správnosti výše jemu vyplacené odměny či případného příjmu z bezdůvodného obohacení,

l) vytvářet rezervní fond z vybraných odměn a případných příjmů z bezdůvodného obohacení,

m) vyhotovovat řádnou účetní závěrku, ověřovat ji auditorem a předkládat ji včetně zprávy auditora ministerstvu bez zbytečného odkladu po jejím ověření a schválení nejvyšším orgánem kolektivního správce,

n) vyhotovovat do 30. června každého roku výroční zprávu o činnosti a hospodaření (dále jen "výroční zpráva") za uplynulý kalendářní rok, obsahující též řádnou účetní závěrku a zprávu auditora; výroční zpráva musí obsahovat úplný a pravdivý popis všech rozhodných skutečností a musí k ní být umožněn přístup zastupovaným nositelům práva,

o) zveřejňovat řádnou účetní závěrku včetně zprávy auditora bez zbytečného odkladu od jejího vyhotovení v Obchodním věstníku,

p) informovat ministerstvo o všech změnách v údajích uvedených v žádosti o udělení oprávnění podle § 98 odst. 2 písm. a) včetně změn v osobě, která je statutárním orgánem kolektivního správce nebo členem takového orgánu, a tyto změny doložit, a to bezodkladně, nejpozději však do 15 dnů od takové změny,

r) poskytnout ministerstvu kopii

1. změny dokumentů přikládaných k žádosti o udělení oprávnění podle § 98 odst. 3 písm. a) až c) do 15 dnů od takové změny,

2. kolektivní smlouvy uzavřené kolektivním správcem do 15 dnů ode dne, kdy o to ministerstvo požádá,

3. smlouvy podle § 97 odst. 5 uzavřené kolektivním správcem do 15 dnů ode dne, kdy o to ministerstvo požádá,

4. rozhodnutí soudu nebo jiného příslušného orgánu, pokud je kolektivní správce účastníkem řízení, do 15 dnů ode dne, kdy o to ministerstvo požádá,

s) zveřejňovat vhodným způsobem umožňujícím i dálkový přístup pro jednotlivé způsoby užití předmětu ochrany návrh výše odměn nebo způsob jejich určení,

t) informovat ministerstvo o rozhodnutích soudů nebo jiných příslušných orgánů v řízení, jehož je kolektivní správce účastníkem a které má zásadní význam pro jeho činnost.

(2) Kolektivní správce zastupuje nositele práva svým jménem a na jeho účet. Kolektivní správce vykonává kolektivní správu nevýdělečně. Kolektivní správce je však oprávněn požadovat náhradu účelně vynaložených nákladů.

(3) Uživatelé předmětů ochrany, jakož i osoby povinné k platbě zvláštních odměn jsou povinni umožnit kolektivnímu správci řádný výkon kolektivní správy a bez vážných důvodů kolektivnímu správci neodmítnout poskytnutí k tomu potřebných informací. Kolektivní správce nesmí informace zjištěné při kontrolní činnosti využít k jinému účelu než k výkonu kolektivní správy. Kolektivní správce je oprávněn kontrolovat řádné a včasné plnění smluv jím uzavřených při výkonu kolektivní správy; uživatelé předmětů ochrany, jakož i osoby povinné k platbě zvláštních odměn či jiní účastníci takových smluv jsou povinni kolektivnímu správci tuto činnost umožnit.

(4) Provozovatel provozovny či jiného prostoru, který poskytne provozovnu či jiný prostor k provozování nedivadelně provozovaného hudebního díla s textem či bez textu nebo uměleckého výkonu (dále jen "veřejná hudební produkce"), je povinen poskytnout příslušnému kolektivnímu správci údaje a součinnost potřebnou pro určení totožnosti provozovatele veřejné hudební produkce.

~~(5) Dodavatel živé veřejné hudební produkce je povinen předložit provozovateli živé veřejné produkce program produkce s uvedením jmen autorů a názvů děl, která mají být provozována, a to nejpozději 20 dnů před konáním produkce. Provozovatel živé veřejné hudební produkce je povinen tento program produkce s uvedením jmen autorů a názvů děl, která mají být provozována, oznámit příslušnému kolektivnímu správci, a to nejpozději 10 dnů před konáním produkce, pokud není ve smlouvě mezi provozovatelem a kolektivním správcem dohodnuto jinak.~~

(5) Provozovatel živé veřejné hudební produkce je povinen oznámit její konání příslušnému kolektivnímu správci 15 dnů předem. Dodavatel živé veřejné hudební produkce je povinen předložit provozovateli živé veřejné produkce program produkce s uvedením jmen autorů a názvů děl, která byla provozována, bez zbytečného odkladu po konání produkce. Provozovatel je povinen tento program oznámit příslušnému kolektivnímu správci nejpozději do 15 dnů po konání produkce, pokud není ve smlouvě mezi provozovatelem a kolektivním správcem dohodnuto jinak. Ustanovení věty první, druhé a třetí neplatí pro provozovatele živé veřejné produkce a dodavatele živé veřejné produkce, pokud budou či byly provozovány pouze výtvoři tradiční lidové kultury povahy hudební ve smyslu § 3 písm. b), kde není pravé jméno autora obecně známo.

(6) Při uzavírání smluv podle odstavce 1 písm. h) se přihlédne zejména k

- a) tomu, zda k užití předmětu ochrany dochází při výkonu podnikání nebo jiné hospodářské činnosti,
- b) přímému či nepřímému hospodářskému nebo obchodnímu prospěchu, který uživatel získá z užití či v souvislosti s užitím předmětu ochrany, a to včetně četnosti využití ubytovacích prostor za účelem získání takového prospěchu, v nichž dochází k užití předmětu ochrany,
- c) charakteru a specifickým místa nebo regionu, ve kterém dochází k užití předmětu ochrany,
- d) účelu, způsobu, rozsahu a okolnostem užití předmětu ochrany.

(7) Kolektivní správce je povinen si při zpracování návrhu výše odměn nebo návrhu způsobu jejich určení vyžádat stanoviska právnických osob sdružujících příslušné uživatele předmětů ochrany, pokud se takové osoby u kolektivního správce za tímto účelem přihlásily a prokázaly, že sdružují vyšší než zanedbatelný počet uživatelů.